

Базалюк Л. В.

*кандидат хімічних наук,
старша викладачка ЗВО кафедри медичної біохімії
та молекулярної біології
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця*

Постернак Н. О.

*кандидат педагогічних наук,
старша викладачка ЗВО кафедри медичної біохімії
та молекулярної біології
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця*

Яніцька Л. В.

*кандидат біологічних наук, доцент,
завідувачка кафедри медичної біохімії та молекулярної біології
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця*

ІНФОГРАФІКА ПРИ ОПАНУВАННІ ТЕМИ «МОЛЕКУЛЯРНІ МЕХАНІЗМИ ДІЇ ГОРМОНІВ» ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ШЛЯХ ДО ГЛИБОКОГО РОЗУМІННЯ ТА ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Вивчення молекулярних механізмів дії гормонів є однією з найважливіших тем при отриманні професійних знань майбутніми лікарями. Розуміння даної теми є ключовим компонентом для успішної діагностики та лікування широкого спектру захворювань. Гормони регулюють важливі фізіологічні процеси в організмі, і розуміння їх молекулярної дії є основою для діагностики та лікування багатьох захворювань. Проте, складність навчання медичної біохімії часто ускладнює процес опанування теми «Молекулярні механізми дії гормонів» і традиційні методи навчання, такі як лекції та практичні заняття, не завжди забезпечують достатній рівень глибокого засвоєння та розуміння матеріалу.

Аналіз науково-педагогічних джерел засвідчив, що одним із інструментів, який може суттєво спростити засвоєння цієї теми, є інфографіка. Візуалізація складних процесів допомагає не тільки краще запам'ятати інформацію, але й зрозуміти основні принципи функціонування молекулярних механізмів. Зокрема, при вивченні молеку-

лярних механізмів дії гормонів, інфографіка дозволяє візуалізувати складні молекулярні взаємодії, наприклад, механізми передачі сигналів від гормонів через рецептори до ензимів клітин; полегшити запам'ятовування ключових елементів, таких як, взаємодія гормонів з рецепторами; роль вторинних месенджерів; послідовність активації ензимів у вигляді схем і діаграм. Це дозволяє зосередитися на важливих аспектах та зв'язках між ними; покращити сприйняття інформації завдяки використанню символів та графічних елементів, що робить освітній матеріал більш доступним [1].

Крім сприяння глибокому розумінню молекулярних механізмів дії гормонів, інфографіка допомагає у формуванні практичних навичок. У майбутній професійній діяльності, у лікарів часто виникає необхідність швидко орієнтуватися в складних діагностичних ситуаціях [2]. Тому, інфографіка стане у нагоді при поясненні пацієнтам механізмів дії лікарських засобів, які впливають на гормональну систему; швидкому відновленні інформації про ключові процеси, що відбуваються під дією гормонів, під час клінічної практики; розробці терапевтичних планів, заснованих на знаннях специфічних молекулярних механізмів тощо [3]. Використання візуальних інструментів інфографіки стимулює самостійну роботу, сприяє формуванню критичного мислення та розвиває здатність аналізувати складні процеси. Таким чином, інфографіка позитивно впливає на усвідомлення здобувачами освітнього матеріалу.

Метою нашого дослідження стало вивчення ролі інфографіки як засобу навчання при опануванні теми «Молекулярні механізми дії гормонів» та її значення для формування глибокого розуміння і практичного застосування знань [4].

З метою визначення ставлення здобувачів освіти до прийомів інфографіки під час вивчення теми «Молекулярні механізми дії гормонів» науково-педагогічними працівниками (НПП) кафедри було організовано та проведено опитування серед здобувачів вищої медичної освіти спеціальності 225 «Медична психологія». В опитуванні взяли участь 65 учасників [4].

Респондентам були поставлені запитання: «Чи складно вам зрозуміти молекулярні механізми дії гормонів з тексту підручника?», «Тема «Молекулярні механізми дії гормонів» складна для вивчення?», «Чи допомагає вам інфографіка схем молекулярних механізмів дії гормонів при вивченні біохімії?». На поставлені запитання переважна більшість здобувачів освіти (83%) відповіли ствердно. Варто зазначити, що респонденти все ж вважають молекулярні механізми дії гормонів складною темою, проте цікавою. Переважна більшість учасників опитування зазначили, що інфографіка схем молекулярних механізмів дії гормонів допомагає зрозуміти та запам'ятати матеріал теми.

Отже, можемо зазначити, що інфографіка при опануванні здобувачами вищої медичної освіти теми «Молекулярні механізми дії гормонів» є потужним інструментом для підвищення ефективності освітнього процесу в галузі навчання біохімії. Залучаючи здобувачів до активної діяльності, стимулюючи критичне мислення та розвиваючи практичні навички, вони сприяють формуванню висококваліфікованих фахівців.

Інфографіка є ефективним засобом для опанування теми «Молекулярні механізми дії гормонів» здобувачами вищої медичної освіти. Візуалізація складних біохімічних і молекулярних процесів полегшує засвоєння матеріалу, сприяє глибокому розумінню і забезпечує можливість практичного застосування знань. Використання інфографіки в освітньому процесі дозволяє здобувачам якісно підготуватися до професійної діяльності та підвищити рівень володіння сучасними медичними знаннями. Отже, інфографіка може бути не тільки інструментом для спрощення навчання, але й ключовим елементом у підготовці компетентних і освічених лікарів.

Література:

1. Садовниченко Ю. О., Пастухова Н. Л. Методичні аспекти застосування інфографіки у навчанні медичній біології майбутніх лікарів. Рекомендовано до видання рішенням Вченої ради Інституту обдарованої дитини НАПН України протокол № 7 від 26 червня 2024 року. 44(10), 119.

2. Oparte na aktywności zasady kształcenia przyszłych kompetentnych specjalistów w kontekście współczesnych wyzwań [wydanie elektroniczne]: monografia / Redakcja naukowa: Oleksandra Dubaseniuk, Zoia Sharlovych. Łomża – Żytomierz. Wydawnictwo : MANS w Łomży; Żytomierski Uniwersytet Państwowy imienia I. Franki, 2024. S. 106–112.

3. Глянєнко К. Проблеми та перспективи сучасної освіти України. *Актуальні питання у сучасній науці*, 2024, (8 (26)).

4. Яніцька Л. В., Токменко І. І., Постернак Н. О. Інфографіка як засіб розвитку критичного мислення здобувачів освіти закладів медичної освіти. *Академічні візії*. Випуск 20/2023. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8068356>